

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajateljju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovci 25. maja 1886.

Št. 10.

Baron Pino in njegovi nasprotniki.

Naši liberalci ne morejo pozabiti, da so lani propadli pri volitvi v Velikovi. Voljen je bil kandidat slovensko-konservativne stranke namreč Njegova ekscelencija gosp. baron Pino. Ne morejo sterpeti, da bi bil med koroškimi poslanci kateri, ki ni bil priporočan od nemško-liberalne stranke. Odurno je že videti, kako liberalna lista v Celovci in Belaci skoraj v vsakej številki napadata gospod barona Pina. Pogrevajo tiste čenče, ki jih je dr. Steinwender na den spravil v državnem zboru, grozijo mu z nezaupnico, plešejo okoli prejšnega poslanca Petra Laksa, trosijo neresnične vesti, kakor da bi bil baron Pino voljen le z vladnim pritiskom; z eno besedo vse počenjajo, da bi g. baronu ogenili poslanstvo ter ga prisilili, da odloži svoj mandat.

Slovinci pa se ne zmenijo za to „divjo jago“. Ako se baronu Pinu očita, da v tem letu, kar je poslanec, še nič ni storil za svoje volilce, prašamo lahko: Kaj pa je Peter Laks prej storil v šestih letih? Počakajmo še pet let, in ako baron Pino še v teh petih letih nič ne stori, potem še zmirom nismo nič na zgubi, ampak na dobičku. O Laksu smo namreč prepričani, da bi vselej podpiral nemško-liberalno stranko. Ta pa Slovincem nič dobrega ne želi, temuč bi jih rada pognala v deveto deželo. Gosp. Laks nam tudi v gospodarskem oziru ne more nič koristiti; on ni noben govornik, ni še črnil besedice ne v državnem ne v deželnem zboru; dalje je njegova stranka v manjšini, in se več briga za narodni prepir, ko za kmetovo srečo. O baronu Pinu pa vemo, da je Slovincem prijatelj, da je moder, v gospodarskih rečeh izveden mož. Zato pa tudi upamo, da se mu bo v petih letih gotovo ponudila kaka priložnost, da bo mogel koristiti svojim volilcem.

Kar je o g. baronu govoril dr. Steinwender, to nema za nas nobene vrednosti, saj mu ni mogel nič slabega dokazati. Še menj vredna pa je nezaupnica, ktero mu mislijo poslati tisti, ki ga niso volili! Taka nezaupnica bi se lahko poslala skor vsakemu poslancu, kajti enoglasno jih je le malo zvoljenih! Naša stranka pa je gosp. barona v Velikovskem okraji volila enoglasno, in je bila v celem volilnem okraji v večini, naša stranka je baronu izročila zaupnico, in ta velja!

Ni resnica, kar kvasi Belaški list, da bi bil kdo volilec obetal železnico. Bili so veljavni možje pri g. ministru, in eden je omenil tudi že-

leznico čez Jezerski Vrh, za ktero so Velikovčani, pa jej nasprotujejo Celovčani. Minister je rekel, da je težko vsem ustreči; obljubil torej ni nič. Seveda pa smo vsi mislili, da bo prej kupčijski minister kaj dosegel, kakor nemški kmet Peter Laks, ki spada k manjšini v državnem zboru. Tudi to ni resnica, da bi bila vlada razbila kompromis to je: nek dogovor pri volitvi v Prevaljah. Razbili so ga liberalci sami. Koj po volitvi se nam je pisalo iz Pliberka (glej „Mir“ št. 11 od 10. junija 1885): „V Prevaljah so bili naši že za kompromis, da bi se volilo 10 Slovincem in 3 nemškoliberalci. Zadnjo uro pa so se liberalci skesali in odbili so vsak kompromis. Pripeljali so na volišče vse svoje ljudi, pa jim nič ni pomagalo, zmagali so Slovenci.“ Že iz tega se vidi, kako malo je liberalcem za resnico! Smeha pa je vredno, kaj počenjajo s svojim Petrom Laksom. Kar kupoma mu pošiljajo zaupnice, kakor bi bil največji dobrotnik Koroške dežele. V resnici pa v celih šestih letih, ko je bil poslanec na Dunaji, še ustr ni odprl v državnem zboru in še toliko, kar je črnega za nohtom, nema pokazati, da bi bil pridobil za nas. Slovenski volilci pa niso letošnji zajci in dobro vejo, kam vse to meri. Tako dolgo hočejo dražiti in napadati gosp. barona, da bi se vsega naveličal in odložil svoj mandat. Tako bi se prostor naredil tistemu slavnemu Petru Laksu iz Reichenaua. Mi pa upamo, da se g. baron Pino ne bo dal ostrašiti, da bo ostal naš poslanec in se krepko potegoval za svoje volilce.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Novi predsednik naše c. k. deželne sodnije) je gosp. baron Mylius; dosedaj je bil nadsodnijski svetovalec pri tukajšnji deželni sodnji. Gospodje svetovalci in uradniki deželne sodnije so mu za to povišanje čestitali in ga prosili, naj jim tudi zanj ohrani tisto pravično dobrotljivost, katero jim je dosedaj skazoval ko voditelj deželne sodnije.

V obširnem govoru se jim je novi gosp. predsednik Mylius zahvalil, prav goreče in resno na srce položil, naj vestno in zvesto spolnujejo dolžnosti svoje imenitne in težavne službe. Pristavil je posebno, naj nikoli ne pozabijo, da je sodnik za ljudstvo tukaj, ne pa narobe — ljudstvo za sodnika.

Teh besed tudi mi Slovenci nikoli ne bomo pozabili, — te pravične besede so za nas zlata.

vredne. Sodnik je torej za ljudstvo tukaj; — po tem takem mora v stanu biti, z ljudmi govoriti in občevati. Na Koroškem je nas Slovencev 120.000, ki stanujemo po 11—12 sodnijskih okrajih. Pravico imamo torej tirjati, da so naši sodniki tudi zmožni naše besede. Prosimo in tudi pričakujemo, da nam bode gosp. baron Mylius poskrbel takih sodnikov, kolikor jih največ premore. Zdaj pojde še malo trda; če pa bojo gg. študenti videli, da je resnica, gotovo se bojo radi učili tudi slovenskega jezika in v par letih imamo naše besede zmožnih sodnikov in uradnikov dosti. Nekaj se bode že pokazalo skorej, kdo bode imenovan za predsednikovega namestnika pri deželnej sodnji. Videli bomo, ali dobimo v predsedništvo naše deželne sodnije vsaj enega, ki zna tudi slovenski.

Iz Celovca. (Slovenščina in učiteljska pripravnica.) Znano je, da časnik „Freie Stimmen“ duhovnike nemške krvi grdo črni, ker so mu premrzli in premrtvi narodnjaki in premalo za nemščino delajo. Hujska jih, da naj vse uno na stran vržejo in le samo za nemško narodno stvar skrbijo in delajo. Za slovenske duhovnike pa ima spet drugo mero. Črni, ovaja in oklestuje vsacega, ki se le količkaj poteguje za svoje krvne slovenske brate. Tako se je časnik „Fr. Stimmen“ v 25. št. dne 12. maja spravil na našega stolnega prošta in uda e. kr. deželnega šolskega sveta. Časnik piše: „Kakošen duh veje v viših naših cerkvenih krogih, priča to, kar sem zvedel ravno te dni. Dr. Valentin Müller je priporočal, naj se slovenski jezik na tukajšnji pripravnici vpelje ko zapovedan učni jezik. Seveda je ostal s svojim predlogom v menjšini in je iz tega, kako se je obnašal deželni predsednik, mogel spoznati, da tudi vlada ni volje tako daleč iti, kakor bi klerikalcem bilo po volji.“ Te besede spet vnovič pričajo, kako neresnično sporočujejo nemškoliberalni časniki o naših slovenskih zadevah.

Reč pa je ta-le: Prišel je od visokega ministerstva ukaz, naj deželni šolski svet preiskuje in prevdarja, ali bi ne bilo treba, zastran poduka v slovenskem jeziku kaj preurediti po srednjih šolah na Koroškem? Pri tej priložnosti g. dr. Müller ni nasvetoval, naj se slovenski jezik na tukajšnji učiteljske pripravnici vpelje ko zapovedan učni jezik, kar bi bilo tudi neumno in celo nemogoče, temuč naj je slovenski jezik za rojene Slovence zapovedan učni predmet, in v višem razredu še le ko učni jezik, kakor je na tukajšnji gimnaziji. Po slovenskih farah je 103 ljudskih šol, vedno se toži, da slovenskih učiteljev zmenjkuje in takih učiteljih, ki bi bili slovenskega jezika zmožni v tej meri, kakor je za učitelja neobhodna potreba, je tako majhena peščica, da jih lahko sošteješ na prstih ene roke. Ali ni čuda, da pri celem deželnem šolskem svetu nihče ni podpiral tako pametnega in na vse strani pravičnega predloga?

Iz Celovca. (Avstro-ogerska banka.) Leta 1878 se je ta banka ustanovila ko delniško društvo — Actienbank — in dobila velike privilegije. Konec leta 1887 poteče čas za te privilegije in se naredi spet nova pogodba. O tem je visoka vlada že predložila državnemu zboru nove predloge. Pričakujemo, da se bode ta reč osnovala

tako, da bode pravična na vse strani in dobička donesla celej državi, ne samo polnim žepom bogatih bankirjev.

Najpred je treba, da se začne drugače gospodariti: bankini papirni denar mora imeti zastavo v kovanem denarju. Kar do sedaj menda ni bilo vselej. Poglejmo malo v bilanco l. 1880. Imela je kovanega denarja 160 milijonov, menie za 118 milijonov, intabuliranih posojil 107 milj., vsega vkup torej 385 milijonov. Bankovcev pa je izdala 317 milijonov iz zastavnih listov 104 milijonov, torej 324 milijonov; po tem takem 38 milijonov s kovanim denarjem ni pokritih! Po noveji pogodbi pa menda banka še zahteva, da sme izdajati še več milijonov bankovcev.

Drugič ni prav, da je za celo državo le samo ta edina banka. Naj se ta zadeva tako uravna kakor je na Nemškem. Tam je zraven državne banke še 18 deželnih bank in državna banka ima po celej državi še 214 podružnic. Bankerji, ki so to banko l. 1875 ustanovili, so državi plačali 17 milijonov in se zavezali, da bojo zadovoljni, ako dobivajo na leto 4% dividende. Kar še ostane, dene se nekaj v rezervni sklad nekaj se pa daje državi. Pri nas se čisti ostanek razdeli tako, da bankerji dobivajo za delnice — akcije — 7% kar pa ostaja, s tim poplačujejo dolg 80 milijonov, ki jih je država banki dolžna.

Tretjič mora razen Nemcev in Madjarov vse narode avstrijske države žaliti tudi to, da imajo sedanji bankovci le samo nemške in madjarske napise.

Naj se torej nova pogodba sklene tako, da bode pred vsem drugim dobička donesla državnej kasi in vsem vrstam celega prebivalstva in da bode pravična vsem narodnostim celega cesarstva!

Najboljše bi pa bilo, ako bi poštne hranilnice, ktere je baron P in o vpeljal, se prav razširjale in tako osnovala, da bi imenovane banke ne bilo več treba! —

Iz Beljaka. (Zveza Koroških pevcev), ktere vodja je gosp. Ludv. Tazoll, usnjari v Celovci, tajnik pa g. Kraupa, učitelj v Celovci, obhaja svoje praznike v Beljaci. Binkoštno nedeljo je ob 1/2 9 slovesni sprevod od železnice v mesto, — ob 1/2 11 se začne peveci vaditi, — ob 2 popoldne je koncert, — ob 8 zvečer petje. Binkoštni pondeljek ob 9 glavno zborovanje pevske zveze ob 10 „Frühshoppen“ to je juterna marena, — popoldne izlet k Osevskega jezera. Tako obhajajo katoličani najviše praznike katoliške cerkve. Od božje službe ni ne duha ne sluha. Ali to ni veliko pohujšanje vernih katoličanov? „Gorje človeku, po katerem pride pohujšanje!“ V Beljaci je ob nedeljah ob 9tih cerkveno opravilo v mestnej farnej cerkvi. Ravno okoli 9. ure pa bode slovesni ropoteči sprevod v mesto? Ali se to ne pravi Božjo službo motiti? — Gotovo je pri tej pevskej zvezi tudi precej Slovencev; pelo se bode pa vse od konca do kraja samo nemški in vse le za nemško slavo, akoravno imajo Slovenci veliko prelepih pesem in za petje izvrstnih grl. Ali bi ne bilo prav po prijateljsko in sosedsko, ako bi se take svečanosti vravnale tako, da se nikomur ne žali ne verski ne narodni čut? —

Iz Beljaške okolice. (Grabštanjski „Bauern-tag“.) Po celej našej okolici so bili veliki plakati

nabiti, ki so tudi nas Slovence vabili, naj pridemo v Grabštanj na belo nedeljo. Tam bojo liberalni Nemci in nemškutarji nam slovenskim trpinom solzno dolino spreobrnilo v sveti raj. Hajdmo — klical sem in vabil — hajdmo k „Bauerntagu“, pa nisem mogel vjeti žive duše, odpeljal sem se torej čisto sam. Mislim sem, da nas bode v Grabštanji vse le mrgolelo iz vagonov, — pa tudi tu vse mrtvo; zlezlo nas je kakih 15—20 iz vagonov; poznal nisem nobenega razun g. Helferja v Kapli.

Okoli 9. ure je pridrdral vlak iz Podjunske doline; imel je privezanih dolgo rajdo vagonov in vse je mislilo, no! ta jih pripelje celo trumo slovenskih „Bauerntaglerjev“. Pa vsem je srce v hlače smuknilo, ko vidimo, da so vozovi vsi le prazni in da le kakih 5—6 tujcev ostane v Grabštanji. Prostor za zborovanje je bil pripravljen na notranjem dvoru Rosenbergovega grada. Malo po 10. je gosp. Seebacher, župan Vetrinjski in deželni poslanec, odprl zborovanje po nemško in slovensko. Pa povem, da pri nas vsak hlapec zna boljši marnovati slovensko, kakor ta gospod. Uni so pa govorili vse le po nemško. Nekaj časa so kmetje potrpežljivo poslušali, s časoma pa eden za drugim odhajali: E, kaj bom poslušal, saj nič ne zastopim, grem rajši domu ali pa masele ola pit. Predpoldnem je bilo poslušalcev k večjemu kakih 150—180; popoldne je priletelo še nekaj domačih žen in otrok. Mogoče da nas je vse vkup bilo okoli 300. Življenja ali veselja pri celem zborovanju ni bilo čutiti nobenega. Domačih kmetov ni bilo pričujočih več kakor 70—80, uni so prileteli večidel iz bližnjih far. Dve reči pa ljudem posebno niste dopadle. Knezov grad stoji tik zraven farne cerkve. Ob 11 je veliki zvon po navadi oznanoval „angeljsko češčenje“. Pa za zvon nihče ni maral, ne govornik ne poslušavci. To je marsikoga bolelo. Med popoldansko Božjo službo ni bilo zborovanja; pobožni domačini so šli v cerkev, „bauerntaglerji“ pa večidel v krémo. Kaj tacega mi katoliški Slovenci nismo navajeni. — Bil sem tudi priča pri taboru v Zgornjih Buhlah leta 1871, — tam nas je vse mrgolelo in bili smo vsi židane volje. „Kmečka zveza — Bauernbund“ bi bila že prav in hvale vredna, pa treba nam je pravih — krščanskih, zanesljivih in previdnih voditeljev. — Prej ko ne so krémarji in mesarji pričakovali, da bojo precej skupili. Pa slišal sem, da jim ni šlo vse po volji.

Iz spodnje Zile. (Cestarji in učitelji.) O teh je poslednji „Mir“ nekaj omenjal, kar je tudi mene nagnilo, da sem to reč pregledal malo bolj na tanjko. C. k. deželna vlada v Celovci je 21. aprila 1886 v „Celovčanki“ oznanila, da je v Beljaškem okraju služba cestnega ravnalca prazna. Kdor za to službo prosi, mora dokazati, da zna slovenski. Res veseli nas, da visoka vlada gleda na nas Slovence, — zraven se pa vendar čudimo, zakaj da se to godi pri cestah, ne pa tudi pri naših šolah? Dobili so v Melbiče novega učitelja, prišel je iz Kaple v Spodnjem Rožu; po rojstvu je trd Nemeec, ima menda spričalo, da zna slovenski, pa lomi tako strašansko, da se Bogu usmili. Kako more tak učitelj pri vsej svojej dobrej volji slovenske otročiče dobro in uspešno podučevati? — Vzel sem v roke „učiteljski koledar“ 1886 in našel, da na sledečih slovenskih šolah: Na Brdu,

v Borljah, Šent-Štefanu, Podkloštru, na Vratah, Bistrici, Brnci, v Ločah, Šent-Lenartu, Škočidoljah, Rožici in Vrbi, — na vseh teh šolah je med učitelji vsaj eden, ki ni zmožen slovenskega jezika. Veselilo bi nas prav seržno, ako bi nam pošiljali ne samo slovenskih cestarjev, ampak tudi slovenskih učiteljev. Ako pa teh zmenjkuje, naj se napravijo poldnevne šole tako dolgo, da prirastejo sposobni učitelji. Po tem še le naj se šole razširjajo.

Iz Št. Janža v Rožnej dolini. (Spet nekaj o m. t. a. h.) Gosp. Moriču v Beljace erarijalne mute ne pustijo spati; strašno se on trudi in peha, da bi prej ko slej odpravil mute. Dobili smo ne samo od deželnega odbora, ampak tudi od gosp. Moriča neko kurendo ali okrožnico, kako bi se mute odpravile. Kar je „Mir“ že enkrat povedal, trdimo še tudi zdaj. Denar, ki ga mute na Koroškem vsako leto nesejo — 25—30 tisoč gld. —, finančni minister potrebuje in se ga ne more odkrižati. Plačevali so ga dozdej tisti, ki so se po velikih cestah vozili, — in to je tudi najbolj pravično. Znanprej pa hočejo poiskati pomagovalcev, ki bi fužinarjem, barantačem, fabrikantom, kočijažem itd. pomagali cestnino plačevati. Merijo na kmete in kmečke občine. Iz te okrožnice pa tudi vsak lahko sprevidi, zakaj da Beljačana, gg. Morič in Ghon — vse strune napenjata, da se mute odpravijo. Največ cestnine na celem Koroškem plačuje mesto Beljak, namreč blizo 5000 gld. Največ cestnine se pa plačuje na cesti proti Šent-Martnu in proti Brnci, kjer ima ravno gosp. Morič svoje fabrike ali tovarne. Gotovo bojo naši občinski odbori tako pametni, da se ne bojo vsedli na limance. Menda celi Velikovski okraj ne plačuje toliko cestnine, kolikor plačuje samo mesto Beljak. — Predlog, ktereга je stavil gosp. Kiršner Fr. po domače Lajčahar v Čežavi, je premissljevanja vreden. Po njegovih mislih je voznikom sitno in mudivno plačevati cestnino, zraven pa tudi njeno pobiranje predrago. On nasvetuje, naj se vpeljejo marke niže in više vrste; teh si mora pri svojej občini rešiti vsak, kdor se vozi po cestah. Kdor se več vozi ali ima težje vozove, plačuje za marke više vrste. V katero vrsto kdo spada, odločuje občinski odbor.

Iz Velikovške okolice. (S slovenščino nikamur ne prideš), tako klobuštrajo nemško-liberalci, kterim je vsak slovenski glas hud trn v peti, tako modrujejo nemškutarji, ki hočejo svojim otrokom glavo bistrirati in srce požlahtnovati z nemškim jezikom v šoli. Da se pa s slovensko besedo pride tudi daleč, priča nam je to, kar sem zvedel v Kohldorfu pri gosp. baronu Pino. Šel sem z deputacijo, ki je gosp. baronu izročila 3. majnika od 108 volilnih mož podpisano zaupnico. Med drugim nam je gosp. baron pravil, da je rojen Nemeec in ni znal slovenski. Minister Giskra pa ga je vendar postavil za okrajnega glavarja na Goriškem. „Sprevidel sem, pravil je g. baron, da mi je živa potreba znati slovenski. Poprijel sem se na vso moč tega nauka, in se naučil toliko, da sem govoril, pisal in slovenske uloge reševal po slovenski. Tudi v Trstu mi je poznej slovenščina prav dobro služila. Prestavljen sem bil v Bukovino in, gospoda moja! tudi tukaj mi je posebno enkrat prav dobro došla slovenščina. Dobil sem namreč iz Dunaja nalogo, da moram v nekem

mestu tik Ruske meje ko vladni komisar priča biti, ko se bode tam umeščeval nek viši duhovnik ruske vere. Pripeljal se je k tej slovesnosti nek ruski viši duhovnik in opravil cerkvene ceremonije. Ta gospod pa ni znal druge besede, kakor rusko in staroslovensko. S prva sva se pogovarjala s tolmačem; poznej sem pa poslušal, ko so Rusi med seboj govorili in sem skorej vse zastopil. Poskusil sem tudi jes po slovensko in glejte! šlo je in le tu in tam mi je kaka beseda bila tuja in neznana. Tako nam je pravil gosp. baron Pino. Glejte: s slovenščino se vender tudi daleč pride.

Iz Kaple pri Dravi. (Popravek.) V „Miru“ št. 9 piše neki dopisnik in Svetne vesi, da hočejo naši fantje plačani biti za streljanje pri ustajenji. Ne vem, kje je dopisnik to laž pobral. Kakor vsako leto so tudi letos streljali z veseljem. Cerkevni ključar jim je prinesel nekaj „trinkgelda“, pa dali so ga nazaj. Ali v Svetni vesi res tako lepo opravljajo, tega ne vem, pa se tudi ne brigam za to. Le nas Kapelčane naj pusti pri miru.

Iz Št. Petra pod Velikovcem. (Zidali bomo novo cerkev.) V nedeljo je bila zadnja Božja služba v Št. Peterskej starej cerkvi. Ta se bo namreč podrla, ker je že slaba in tudi pretesna. Delo je prevzel Vošperski mojster Urbanc za 16.700 gld. To pa le za zid in streho, oltarji so posebej. 15. aprila je bil v Št. Petru zbran stavbeni odbor: g. vitez Hillinger s svojim zidarskim mojstrom, g. okrajni glavar, g. inženir Klubna, g. dekan, g. župnik, g. rentmajster in potem še cerkveni ključarji. Gosp. Hillinger je prišel v imeni patrona, pa je rekel, da po postavi ni dolžen, plačati tretjino za zidanje nove cerkve, ampak le takrat, kedar se kaj popravlja. Tako tedaj se bo moralo porabiti cerkveno premoženje, pa bo vse šlo, še premalo bo. Gosp. dekanu to se ve da ni bilo po volji. Naj pride zdaj kaka druga potreba pri cerkvi, pa ne bo krajcarja v kasi.

Iz Žihpolj. (Pot do broda. Nepotrebno vprašanje.) Pred veliko nočjo je bil zbran naš občinski zastop. Na vrsti je bila prošnja, naj občina kaj pripomore, da se poravna pot do Borovniškega broda. Možje so pa prošnjo odbili. V tem imajo prav; saj tistega pota Žihpoljci in Golšovci ne potrebujejo dosti, toliko več pa Borovčiči in Medborovčiči. — Slišal sem pa še to, da se je pri tej seji župan vzdignil in prašal odbornike, kdo je tisti človek v soseski, ki se poganja za slovenske šole in kancelije? Odbornikov si nobeden ni upal ziniti in kaj odgovoriti. To so korenjaki! — Meni se zdi, da je bilo vprašanje čisto nepotrebno. Koroški Slovenci imamo postavno pravico tirjati slovenske šole in kancelije. Če se človek poganja za to, kar je po postavi dovoljeno, za to ne more biti kaznovan. In če bi se kdo še toliko poganjal za slovenske šole, Žihpoljski župan mu tega ne sme in ne more braniti! Čemu tedaj poprašuje po tistem človeku. Jaz poznam več ljudi, ki se poganjajo za slovenske šole in jih tudi lahko imenujem; saj vem, da se našega župana nič ne bojijo.

Iz Medborovnic. (Nesloga tlači; — naše maslo; — nezdrav živež) „Slov. Gospodar“ v Mariboru, ki Slovence lepo podučuje in moško zagovarja, prinesel je iz Medborovnic ta-le premišljevanja vreden dopis. Pričnem z jeremijado. Pri zadnji volitvi smo v naši občini Slovenci, če-

ravno v velikej večini, propadli. Krivi smo sami bili. Mislili smo: ker smo prej vselej sijajno zmagali, smemo sedaj roke križem držati. Na dan volitve namreč je hudo snežilo, da je bil cel pot zameden; pa vsak slov. volilec si je mislil: kaj bom hodil, en glas nič ne šteje, zmaga je tako naša. Nemškutarji prišli so pa čisto vsi 28, naši pa le 12, dasiravno jih je okoli 50. Iz cele vesi Resence ni bilo nobenega volilca. Največ pa je tudi to krivo, ker Slovenci v naši občini niso edini, vedno se kaj pripravajo. Ali mar ne vedo, da sloga jači, nesloga pa tlači? Cepili so tudi glasove, eden je volil tega, uni družega, liberalci pa čisto enoglasno. Žalostna jim majka, če se ne porazumijo in ne delajo z druženo močjo, vsi za enega in eden za vse! Brez edinosti tudi ne bo mogoče spraviti podružnice za družbo sv. Cirila in Metoda vkup. Decembra sem Vam pisal, da se je vstanovila požarna bramba. Res so se že napravila slov. pravila, vsi so se vpisali in stotnika izvolili. Brizgalnico imamo tudi in mnogo cevi, vse novo. Pa o požarni brambi zdaj ni več ne duha ne sluha, in kakor se kaže, bo iz vsega skupaj koj nič. Tudi temu je razprtija vzrok, da se ta koristna in potrebna naprava ne izvrši. Čitalnica bi nam tukaj bila zelo potrebna, kajti še sedaj slov. reč nikjer nima bivališča. Da smo bili že pred tremi leti vsi za vstanovitvo ali osnovo navzeti, pričalo je ploskanje in živioklici ta čas, ko nam jo je g. K. Colnarič priporočal, toda še dandanes v celej spodn. Rožnej dolini nimamo nobene narodne naprave. Če bomo koj spali, kakor kralj Matjaževa vojska, nas bo kmalu rak nesdel. Delati moramo z združenimi močmi, ako hočemo dospeti cilj časne in večne sreče. — Pri nas vse mleko v Borovlje prodamo in masla skoraj nič ne pridelamo sami, ampak vsega kupujemo. Toda vse maslo v štacuni kupljeno je pokvarjeno in ponarejeno iz loja itd., zato se človeku kar gnusi, da bi ga rabil za zabel. Prej je tako lepo rumeno, kakor sonce in mažasto, ko se raztopi, je pa belo kakor žmave. Pravo maslo mora pa le bolj belorumenno biti in drobiti se, kakor žganci. Ali je to post pri takem maslu? Puškarski delavci so vsi prisiljeni rabiti tako maslo, ker morajo pri fabrikantu jemati živež; če hoče kdo pravo maslo, kupiti ga more pri kmetu, v prodajalnicah je povsod pokvarjeno. V resnici živa potreba je že, da bi se predlog posl. Tausche-ja, naj bi se kaznovali tisti, ki prodajajo pokvarjene in slabe, zdravju škodljive jedi in pijače, posebno hudo pa tisti, ki ponarejo vino itd., kmalu spremenil v postavo. Š tako postavo bi ljudem bilo veliko ustrezno. K pivu denejo pivovarji namesto hmelja divji kostanj, in potem, kdor se na olu opijani, ni pijan, temveč le zdivja, drugi dan pa delati ne more. Vino velja pri nas liter najmanj 48 kr.; je pa tako kislo, da ga ni piti, tako slabo, da je človek od njega bolan, ne pa da bi se pokrepčal. Če je le količkaj dobro in „natura“, je pa že 15—18 kr. četrt litra. Tedaj ni čuda, da so se ljudje oklenili pek pijače, divje vode ali žganja. Kako bodo odpravili žganjarsko kugo, če ne naredijo prej postave zoper pokvarjevanje pijač in pa znižajo ceno ola (18 kr. liter sedaj) in vina (48 kr. liter sedaj in tako, da človeka v grlu in prsih srbi ter kašelj prime, če ga pije!)

Iz Medborovnic. (Lahov Šimej.) Popisali ste že v „Miru“, kako lep pogreb je imel bogoslovec č. g. Šimen Winkler p. d. Lahov Šimej. Mi ga pa še zdaj ne moremo pozabiti in ljudje ga ne morejo prehvaliti. Bog ga je pač še rajši imel, ko mi, pa ga je k sebi poklical. Še zdaj se ljudje pogovarjajo, kako lepo so mu pri grobu govorili č. g. župnik Izop. Teden pred smrtjo so ga gosp. župnik prevedeli s sv. zakramenti, in takrat je izdihnil: „To je najlepši den mojega življenja!“ O da bi mi vsi tako srečno umrli!

Iz Stajerskega. (Občinski darovi za nemški šulferajn so proti postavi!) Povedali ste v zadnjem „Miru“, da občinski zastopi nemajo pravice, darove dajati za take reči, pri katerih občani nemajo nič opraviti in od katerih nemajo nič dobička. Tudi Plujski okrajni glavar je te misli. Berem namreč v „Slov. Gospodarju“:

Mestni zastop Ormoški je v svoji seji dne 24. julija 1881 sklenil z vsemi glasi proti ednemu, pristopiti k nemškemu šulfereinu in enkrat za vselej 20 gld. plačati. Ker se je račun mesta Ormoža za leto 1881 komaj koncem 1885 polagal in na razgled občinarjem predložil, so gg. dr. Ant. Žižek, Fran Vrtnik in Miha Jezovšek uložili proti temu izdatku protest, ter zahtevali, da se ta izdatek iz računa izbriše. Okrajni odbor je tudi to v tem smislu odločil, občni zbor okrajnega zastopa pa je le dovolil ta izdatek. Načelnik okrajnega zastopa gosp. dr. Geršak je ta sklep okrajnega zastopa kot nepostavnega ustavil in se pritožil pri c. kr. namestnji v Gradci, gg. dr. Žižek, Vrtnik in Jezovšek pa so se, ker se na njihovo pritožbo ni ozir jemalo, pri ministerstvu notranjih zadev nadalje pritožili.

Včeraj pa smo dobili sledečo odločbo, ki je gotovo interesantna:

Nr. 2132.

An die Stadtgemeinde-Vorsteherung in Friedau.

Dr. Anton Žižek et cons. haben beim hohen k. k. Ministerium des Innern in der Eingabe de praes. 12. Jänner d. J. Z. 727 Beschwerde über die Verausgabung eines sub Rechnungspost Nr. 150 in der Gemeinde-Rechnung der Stadt Friedau pro 1881 für den deutschen Schulverein gewidmeten Betrages pr. 20 fl. geführt.

Ueber hohen Ministerial-Erlass vom 17. Jän. d. J. Z. 727 hat mich die hohe k. k. Statthalterei in Graz mit dem Erlasse vom 22. Jänner d. J. Z. 1558 angewiesen, über diese Beschwerde instanzmässig zu entscheiden. Gemäss § 90 der Gemeinde-Ordnung für Steiermark vom 2. Mai 1864 L. G. und Verordnungsblatt Nr. 5 finde im Grunde des § 24 und bei Anwendung der §§ 64 und 69 desselben Gesetzes den Vollzug des Beschlusses der Stadtgemeindevorsteherung Friedau vom 24. Juli 1881 womit dem deutschen Schulvereine eine einmalige Beitragsleistung pr. 20 fl. zugewendet worden ist, als den Wirkungskreis der Gemeinde überschreitend zu untersagen und zwar in Erwägung folgender

Gründe:

Das im § 24 der obzirtren Gemeindeordnung der Gemeinde beziehungsweise dem Ausschusse desselben eingeräumte Selbstbestimmungsrecht erstreckt sich nur auf eigentliche Gemeindeangele-

genheiten. Die Fassung der §§ 64 und 69 der Gemeindeordnung insbesondere zeigt, das die Einnahmen der Gemeinde und die allfälligen notwendigen Umlagen nur zu „Gemeindezwecken“ verwendet werden dürfen.

Die Förderung des deutschen Schulvereines kann jedoch nicht als eine solche Angelegenheit angesehen werden, wie sie der I. Absatz des § 24 der Gemeindeordnung definiert. Anlässlich eines analogen speziellen Falles wurde vom k. k. Verwaltungsgerichtshofe mit Erkenntnis vom 23. Okt. 1885 Z. 2701 über den Begriff der „Gemeindezwecke“ eben in diesem Sinne entschieden. Es hat daher der Gemeindevorsteher durch die Widmung des in Rede stehenden Betrages den ihm eingeräumten Wirkungskreis überschritten und es musste daher die Ausführung des diesfälligen Beschlusses untersagt werden.

Gegen diese Entscheidung steht der Gemeinde binnen 14 Tagen nach Zustellung hieramts einzubringende Recurs an die hohe k. k. Statthalterei in Graz offen.

Pettau am 24. April 1886.

Der k. k. Bezirkshauptmann:
v. Premerstein m. p.

Kaj bode napravil zdaj naš mestni zbor, ne vemo.

Odločba je pa tem važneja, ker bi po tej odločbi ne smela nobena občina nemškemu šulfereinu iz občinske blagajnice denarne pomoči bodi si pod katerim koli imenom dajati. In koliko občinskih novcev je dobil šulferein protipostavno!

Kaj dela politika.

Tista postava, o kateri smo že enkrat govorili, da se bo kmetom nekaj davka odpisalo, ako jih zadene toča, voda, ogenj ali kaka druga taka nesreča, je v državnem zboru že sklenjena. Pravijo pa, da vlada ni prav zadovoljna z njo in da ne mara postava še potrjena ne bo, ker so jo poslanci nekoliko predelali. — V razgovoru pa imajo tudi že drugo postavo zavolj dedne pravice na kmetih. Ne bo več tako, da bi vsi otroci enako dobili, ampak tisti bo dobil več, kateri prevzame kmetijo, da mu bo lažje shajati. Če ima mladi gospodar veliko bratov in sester in mora vsakemu izplačati velik delež, zadolži se navadno tako globoko, da nikoli več ne zleze iz dolgov. Prav je tedaj, da se dedna postava na kmetih nekoliko spremeni. — Imenitni so dogovori zavolj pogodbe z Ogrci. Vsakih 10 let se namreč ta pogodba ponavlja. Pravijo, da se bo povišala mejnina (carnina) na žito in živino. Češki in slovenski poslanci pa bojo prijeli avstro-ogersko banko (tista, ki denar dela), da bo morala tudi slovenskim posojilnicam posojevati na male obresti, ne samo dunajskim in ogerskim. Na bankovce se bo moralo tudi po slovensko zapisati, koliko veljajo.

Grki so se vojske vender ustrašili. Kralj je prejšnje ministre, ki so bili za vojsko, odpustil in nove poklical. Ti bojo poslali vojake domu. Ruski list „Novo Vreme“ piše, da velike oblasti ne mislijo na mir; na Balkanu mirijo in gasijo le za to, ker še niso pripravljeni na boj. Ko bojo

pa Rus, Francoz, Anglež, Nemeč, Lah in naš pripravljeni, potem se bojo sprijeli za turške dežele. Turka bojo čisto pregnali iz Evrope.

Gospodarske stvari.

O soli.

(Izpod Dobrača.)

Gosp. Ghon je v državnem zboru prvo pesem svojo zapel o slovenskih šolah, pa tako slabo in hripavo, da ga mora vsak Slovenec, ki pozna naše šolske razmere, omiljevati iz celega srca. Govoril je tako kakor slepec o barvah! Vendar se je moj dopis v „Miru“ o tem Ghonovem govoru nekemu nemškutarju tako dopadel, da ga je celega po nemško razglasil v „Freie Stimmen.“

Gosp. Ghon se je drugič oglašil v državnem zboru, pa ni več govoril o šoli, ampak o soli, ki je našim živinorejcem tako živo potrebna. Mi Slovenci grajamo, kar je graje vredno, še rajše pa hvalimo, kar je hvale vredno, tudi na svojih nasprotnikih, le to nam je srčno žal, da imamo pri nasprotnikih le redko kaj hvaliti. Gosp. Ghon pustite narodne zadeve in poprimite se gospodarskih in kmečkih zadev. Pokazali ste s tem svojim govorom, da na tem polji znate dobro orati. Poslali ste menda vsem volilec Beljaškega okraja svoj drugi govor, — le škoda, da ga je nekdo v slovenščino prestavil tako okorno, visoko in po nemškem kopitu zasukano, da ga bojo kmetje prav težko razumeli ali pa še čisto nič. Rekli ste v svojem govoru:

„Koroška dežela je že iz davnih časih iz soline Hall sol dobivljala in se naslanja njena pravica na geografično lego dežele, na različnost kupa, na nizko voznino in na to, da je sol iz Halla bolj priljubljena. Cena soli iz Halla stane n. pr. od postaje „Beljak“ danes z vsemi stroški od Ausseeja 10 gld. 45 kr., iz Halleina 10 gld. 87 kr. in iz Halla na Tirolskem samo 9 gld. 18 kr. Kmetovalci moje domovine so torej sedaj primorani, da iz Ausseeja 1 gld. 27 kr., oziroma 1 gld. 68 kr., viši ceno plačajo. (Slišite! Slišite! na levi.)

Ta neopravičena naredba naši domovini močno škoduje in vlada jo je s tem opravičila, da je rekla, da so si znali špekulanti iz Dunaja, Češkega, Zgornje-Avstrijskega in Moravskega nižjo voznino pridobiti, da so v Hallu v velikih kvantitetah soli nakupili in jo čez koroško mejo z dobičkom pošiljali. Ako jaz pravico stališča vlade popolnoma priznavam, tako to v tem ne morem, da se ta prepoved na Koroško razširi. Koroška nema soline in je primorana, da sol iz Hallške soline dobivlja, ker je ja Hall naš naravni kraj za dobivanje soli. Kajti ne gledé na različnosti kupa, pride sol iz Halla ceneji. Pri dobivanju blaga ne gleda kupčevalec na oddaljenost kraja, ampak na nizko voznino. Mi sicer nemamo pismeno potrjene pravice, kakor jo ima Tirol. A naša pravica se naslanja na stoletno dobivanje, katero so nam vsi vladarji in vse vlade od nekdanj tihoma prilpoznale. Ako se vlada boji, da bi se zopet špekulanti tega blaga polastili in da bi ga zopet čez mejo vozili, tako je temu ja lahko skoz to pomagano, da finančno ministerstvo južni železnici ojštro

zavkaže, da ne smé več kakor en metrični cent soli čez koroško mejo voziti. Ako koroški kmet tirja, da se mu sol po najcenejem potu dovaža, tako kot zvest državljan gotovo nič nepravičnega ne tirja.

Koroška je za svoj obstanek na živinorejo naslonjena in potrebuje v primeri k številu prebivalstva in v primeri z drugimi deželami mnogo soli. Kajti staro in trdo klajo visokih pašnikov more živina samo povžiti, ako se ji veliko soli da.

Koroška ima 250.000 govede, 24.000 konj, 180.000 ovac, 37.000 koz in potrebuje za toliko živine najmanj 20.000 metričnih centov soli. Kmetijstvo naše ožje domovine je torej zarad te prepovedi primorano, da mora zarad tega, ker je sol v okroglem en in en pol krajcarja draži, na leto 30.000 gld. več dati.“

Hvala torej Vam gosp. Ghon! za Vašo dobro voljo in Vaš trud, — Bog daj, da bi kaj pomagalo!

Slovenci smo le volili gosp. Einšpielerja, ki bi se bil gotovo tudi oglašil pri tej zadevi. Saj je že l. 1862 v svojem časniku „Stimmen aus Innerösterreich“ na st. 733 med drugimi za kmete važnimi rečmi klical: „Visoka vlada! daj Koroškim kmetom potrebno sol prav dober kup!“ In ta svoj klic je ponavljal v svojih časnikih skorej vsako leto — torej več kot 20 let! —

Za poduk in kratek čas.

Trije brati vandrovci.

(Iz Možiške doline.)

(Konec)

Ko je Bric sam bil, zavije se v suknjo in reče: „Jaz hočem tam biti, kjer sem rojen.“ Hitro ga je suknja tje prenesla. Tam je našel veliko prijateljev; saj je imel mošnjo, v kateri nikoli ni zmenjkalo denarja. Krčmarica pa, kamor je zahajal s svojimi tovarši, zvedela je, da ima tako mošnjo, in namenila se je, da mu jo izmakne. Kupila je ravno tako mošnjo in jo zamenila z njegovo. Drugi dan pridejo spet prijatelji in Bric je spet za vino dajal. Ker pa mošnja ni bila prava, zmenjkalo mu je kmalo denarja. Bric je brž zapazil, kaj se je zgodilo, in vedel je, da noben drug tega ni storil, ko krčmarica. Trdo jo prime in jej zapové, naj mu dá mošnjo nazaj. Ona pa se roti, da je še videla ni. Bric pa ne bodi len zavije sebe in krčmarico v svojo suknjo in se pusti od nje prenesti na glažovnato goro, od koder noben navadni človek nazaj ne more, ker so stene vse glažovnate. Na gori je bil mraz. Krčmarica pa je bila zvitá ko kozji rog. Začela se je jokati, da jo strašno zebe. Bric se je usmili in jej posodi svojo suknjo. Ona pa reče na tihem: „Suknja, prenesi me domu!“ V tem hipu je bila že doma. Bric je bil zdaj zapuščen, brez pomoči in ni vedel, kako bo prišel z gore. Začel je moliti in Boga za pomoč prositi. V tem pa zagleda na gori dva hajda, ki sta se močno prepirala. On gre k njima in sliši, da se prekarjata za par čevljev. Bric jima reče: „Ali je vredno toliko prepirati se zavolj teh čevljev?“ Starejši brat reče: „Vredno je, prepirati se; kajti v teh čevljih se prestopi na enkrat tri sto

milj deleč. Oče jih je nama zapustil, zdaj se pa ne moreva pobotati, kdo jih bo nosil.“ Bric reče: „Postavita mene za sodnika! Zavabil bom kamen z glažovnate gore. Kdor ga vjame in nazaj pri- nese, tega naj bojo čevlji.“ Hajda sta bila s tem zadovoljna, in Bric je z gore zavabil tako težek kamen, da se je tresla cela gora, ko je letel v globočino. Med tem pa je Bric obul čudovite čevlje in prestopil. Z enim korakom bil je rešen glažovnate gore. Stopil je v neko mesto na sadni trg, kjer je neka ženska prodajala jabelka in hruške. Bric je kupil troje jabelk in tri hruške; dal pa je za nje šest sto goldinarjev. Jabelka so bile pa take, da kdor jih je jedel, zrastle so mu rogovi. Potem je Bric naredil še par korakov, pa je bil spet doma pri tisti krčmarici, ki mu je suknjo od- nesla. Ta se ga močno prestraši, ker ni verjela, da bo še kedaj prišel z glažovnate gore. Bric se dela prijaznega in dá krčmarici dva jabelka. Komaj jih ona pojé, zrastle sta jej dva roga. Bric jej pa reče: „Teh dveh rogov ne boš rešena, ako mi ne daš suknje in mošnje nazaj. Ko je krčmarica vi- dela, da ni druge pomoči, dala je Bricu čudovito suknjo in čudovito mošnjo. On pa jej dá dve hruški, da jo reši rogov. Komaj jih krčmarica pojé, odpadla sta jej oba roga. Bric pa je vzel suknjo in mošnjo in šel po svetu. Dobro se mu je godilo, saj je imel denarja zadosti. Ako ni umrl, gotovo še živi; kodi hodi, tega pa ne vem.

Smešničar.

Neki pridigar zapazi, da veliko ljudi med pri- digo dremlje. Zato povzdigne močno svoj glas na prižnici in zaupije: „gori, gori!“ Pri teh besedah se zdramijo zaspanci, skočijo na noge in plahi pra- šajo: „Kje, kje? — V peklu — odgovori pridigar — za vse tiste, ki spijo pri Božji službi!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. „Celovčanka“ poroča, da se je letos za preskušnjo oglasilo 20 ljudskih kan- didatov. Nekaj jih je naredilo preskušnjo iz krščan- skega nauka, iz godbe, iz francoskega jezika, — koliko jih je napravilo preskušnjo iz sloven- skega jezika, tega pa nič ne omenja. Ali se mar ni oglasil noben kandidat? Po slovenskih naših farah je 103 ljudskih šol: To jasno dokazuje, kako malo se mara za to, da dobimo več sloven- skih učiteljev, katerih dozdej toliko pomenjuje. — Za banko „Slavijo“ bo po Koroškem potoval gospod Miha Ferjan. Upamo, da ga bojo rodoljubi povsodi prijazno sprejeli. Saj „Slavija“ je trdna in poštena zavarovalnica, in veliko je že storila za slovenske narodne zavode. — Umrjeno in oropano so našli neko kramarico pri Radentheinu. — Naši kmetje hodijo letos vsi žalostni okoli. Vetrovi so zemljo tako izsušili, da noče rasti ne žito, ne trava. Tudi slana je napravila veliko škodo. Za krmo je huda; sena in slame še za drag denar ni dobiti. — V Belaci je neki privandrani delavec napadel svojega tovarša in ga oropal za 10 gld. Tička so pa kmalo prijeli. — Svojega otroka je v spanji

zadušila neka ženska v nemškem Grebinji. — V Celovci je umrla gospa Umfahrer rojena žl. Klein- mayr; ona je vodila Kleinmayr-jevo tiskarno. — Ker je gosp. Pacher odstopil, izvolila bo trgovska zbornica dne 31. maja novega državnega poslanca. — Č. g. Dominik Thalhammer postali so mestni župnik v Sovodji; č. g. Klemen Warmuth pa župnik v Kolpnici. — Lekarno za poletni čas od 15. maja do 15. septembra bo v Vrbi odprl gosp. Scholz. — Stari petdesetaki od l. 1866 so veljavni samo še do 1. junija t. l. — Vodno kolo je strlo mlinarja Kovača v Košičevem mlinu pri Velikovecu. — Dr. vitez Edlmann v Celovcu je dobil red že- lezne krone 3. vrste. Mestna odbornika Jergitsch in Bierbaum pa sta dobila zlate križce s krono. — Za svetovalca pri dež. sodnji v Celovcu sta imenovana g. dr. Löhner, okrajni sodnik v Ju- denburgu in g. Delpin okrajni sodnik v Škofji Loki. — Belaški list poroča, da hoče neki dr. Pommer ustanoviti društvo za ponemčevanje Slovencev pod imenom „Karawankenbund“. Ali še ni dosti zdražbe? — Iz Vogerc se nam piše, da ni res, da bi tamošnji krajni šolski svet pretrdo ravnal s stariši, ako otroci ne pridejo v šolo. Pregleda se, kolikor se more. Kaznujejo se le taki, ki iz same trme nalašč klubujejo. — V Lieši sta po- nesrečila dva rudarja. — Otrok je zgorel pri sv. Magdaleni blizo Belaka.

Na Kranjskem. Znano Baumbachovo prav- ljico „Zlatorog“ je poslovenil g. Funtek in Bamber- gova tiskarna jo je v lepi obliki na svitlo dala. — Žalostne novice prihajajo iz Dolenjskega. Mraz in slana sta hudo gospodarila po vinogradih. — Toča je pobila po Vipavski dolini. V vinogradih je ve- liko škode. — Deželne sodnje svetovalec je po- stal okrajni sodnik Črnomeljski g. Deva. — Pri Čer- nučah našli so 15 letnega fanta v Savi utopljenega. Neki berač pa je tam tako nesrečno padel, da se je do smrti pobil.

Na Štajerskem. Po mnogih krajih spod- nje Štajerske je mraz naredil veliko škodo, posebno po vinogradih. — Gorelo je v Črešnjevem in v Račah. Zgorelo je pet pohištev. — V Celji so ječe tako polne, da morajo jetnike že v druge kraje odpravljati.

Na Primorskem. Gosp. cesarski namest- nik baron de Pretis je šel na dopust v Gorico. Nekteri mislijo, da pojde v pokoj in da dobijo Pri- morci novega namestnika — Latinske šole se bojo prestavile iz Pazina v Pulj.

Druge avstrijske dežele. Veliko ime- nitnih romarjev pojde letos iz Avstrije na Božjo pot v Lurd na Francozskem. Odrinili bojo iz Du- naja dne 9. avgusta. — Goriški prošt državni po- slanec č. g. dr. Valussi postali so knezoškof v Trenti na Tirolskem. — Nj. ces. visokost nadvoj- voda Albrecht potuje zdaj po Bosni. — Škofijski sedež hočejo na novo ustanoviti v Pešti. — Iz Rusije na Dunaj so poklicali učenega Hrvat-Slo- venca dr. Vatroslava Jagiča, da bo na velikih šolah učil študente v slovanskih jezikih. Slava! — Naučni minister dr. Gauč je razveselil Tirolce, ker jim je za profesorja na velikih šolah dr. Hirna, katoliškega moža. Do zdaj so bili profesorji v Inomostu sami liberalci. — General Blažekovič je postal c. k. namestnik v Dalmaciji. On je sam rojen Dalmatinec.

Drobtince. Požar v Stry-ji. Grozne reči se o tem požaru pripovedujejo. Ljudje so neki goreli po cestah, kakor sveče, dokler se niso vdušili, večidel so bili židovski otroci. Dosihmal je šlo iz mesta nad 3000 pogorelcev. Sedaj je tam sneg padel, ljudje na planem trpé lakoto in ozebajo, da je groza. Ogenj se je tako naglo širil, bil je hud vihar, da ljudje še gotovine niso mogli odnesti. Klub literatov v Lvovu hoče izdati ilustriran spis, pri katerem bodo sodelovali poljski pisatelji in umetniki. Židovi, ki so ostali, se hočejo porušiti. V notranjem mestu je bilo nasproti davkariji 1000 seženj naloženih. V razvalinah še zmirom osmojene mrličé nahajajo. Tatje, izpuščeni iz zaporov, kradejo.

A. Prosen, trgovec s tržaškim blagom v nasproti „zvonarju“, v Celovcu, kosarske ulice, priporoča svojo veliko, čisto frišno zalogo kofeta vsake sorte, rajža, moke, masti, špeha, olja, petroleja in takih stvari. Ima tudi eterična olja in esence. Muštri in ceniki se pošiljajo zastonj.

Vinsko kupčijo je začela v Št. Rupertu pri Celovcu Ana Haderlap, vrednikova žena. Prodaja štajerske in dolenske vina na vedre in polovnjake kar le mogoče dober kup; blago pa je čisto natorno in nepokvarjeno. O tem se lahko vsak sam prepriča, ako pride v hram na pokušnjo, kjer si lahko izbere in sam natoči, kar mu najbolj dopada. Dopisi in naročila naj se pošiljajo na „Mirovega“ vrednika Fil. Haderlapa v Celovcu.

Pri J. Krajcu, založniku v Novomestu je prišla na svitlo knjižica: „Delavski prijatelj“. Nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal France Podgornik. Cena 20 kr. Dobiva se pri založniku in po vseh knjigarnah.

Gostilničarjem in zasebnikom

uljudno naznanjam, da sem od nekega imenitnega vinogradnika na Dolenjem Avstrijskem prevzel v razprodajo veliko zalogo nepokvarjenih, dobro preležanih, čistih avstrijskih vin iz gorovja in iz doline. Postrežem lahko z vsakovrstnim belim vinom, kakor Retzer, Mailberger, Markersdorfer; pa tudi z rudečim, kakor Matzner in Burgunder. Vse prav dobro, staro blago in dober kup; pa le v sodih na vedre in polovnjake.

F. Terdina,

trgovec v Celovcu, Villacher Strasse 1.

Da je vino natorno, za to dober stojim.

Janez Rot, slikar v Celovcu, blizu kosarne, Schüttgasse 9, priporoča se čast. duhovščini in drugim gospodom, posebno zdaj na vigred, ko se hitro suši, za belenje in barvanje stanovalnih izb, lop itd. Vse naredi okusno, hitro in po ceni.

Fr. Piháč, poprej J. Brunner v Belace (za mestno farno cerkvijo, Weissbriachgasse) priporoča čestitemu občinstvu svojo mnogovrstno zalogo suknarskega in volnatega blaga ter narejenih možkih oblačil vsake vrste. Oblačila po naročeni meri se hitro in dobro izdelujejo in po jako nizki ceni prodajajo.

Za košnjo (sečo) in žetev

priporočam svoje prave bistriške kose, srpe in laške brusne kamne iz Bergame; vse dober kup in pošteno, dobro blago.

Franc Sadnikar,

trgovec z železino v Celovci, Burggasse 6, nasproti Hotel Moserja.

Za Binkošti, za prvo sv. obhajilo in za praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo našo veliko zalogo **Molitvenikov** v slovenskem, nemškem itd. jeziku. Vse priljubljene knjige imamo v velikih izbirkah in raznovrstnih vezeh v zalogi. Imenike pošljemo na zahtevanje brezplačno.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, stolni trg št. 6.

Loterijske srečke

od 15. maja.

Gradec	32	18	26	70	30
Dunaj	57	70	81	16	86

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	50	6	80
rž	4	40	5	70
ječmen	4	20	5	30
oves	2	40	3	—
hejda	3	20	4	25
turšica	4	20	5	45
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	25	1	50
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	58
telečje meso	—	—	—	64
svinjsko meso	—	—	—	62
koštrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	—	1
puter	—	—	—	94
prekajen špeh	—	—	—	70
frišen špeh	—	—	—	56
mast	—	—	—	60
100 kil sena	—	—	—	2
100 kil slame	—	—	—	2
100 kil deteljnega semena	—	—	—	39